

Ahol az orvosi diagnosztikai táskák készülnek

Miskolcon, a Medcor Művek orvosi-elektronikai készülékek gyárában három változatban készítenek az orvosi diagnosztikai táskákat. E táskákból jelentős mennyiséget exportálnak a Szovjetunióba is. Képzőnk: meős vizsgálja az elkészült diagnosztikai táskákat, hogy mindenben megfelelnek-e a követelményeknek.

Huszonegy milliós háziipari export

...a lehetetlenül elmaradt bedolgozás korszerűsítésével nem találhatnánk olyan megoldásokat, amelyekkel mindkét fél jól járna? Az állam is, meg az apró gyermekeit (ha a gyes hatálya nem terjed ki rájuk), tartósan beteg hozzátartozója, legyengült szülője otthoni gondozását szívesen vállaló — hangsúlyozom szívesen —, és felelősséggel vállaló állampolgár is?"

Fekete Gyulának e hasábon megjelent gondolataihoz hadd tegyem még hozzá: és azokról az idősebb asszonyokról s nem is olyan idős, de a nyolcórás műszakokat egészségileg nem bírónőkről is szó van.

Mert lássuk csak a Szegedi Háziipari Szövetkezet statisztikáját: 360 bedolgozójuk között talán mindössze két férfi van. A többiek nyugdíj előtt állók, meggyengült egészségükkel küzdők, kisgyermeküket otthon nevelők. S ők teszik ki a szövetkezet létszámának közel felét. Ha végiglapozzuk a kereseti kimutatásokat, megállapítható, hogy közel ilyen arányban részesülnek abból a munkából is amelyet a közel hatszáz fős kollektíva végez.

Az elmúlt évben tervezett 39 millió forintos termelési tervet általuk is sikerült jelentősen, 40 millió forintot meghaladó összegrrel teljesíteni. S hogy összességében túlmenően mekkora ennek a népgazdasági jelentősége jelzi, hogy ebből 21,5 millió volt az export, aminek 19 milliója tőkés országban kelt el.

S hogy mit tesz a szövetkezet, a kezdetben említett elavultság megszüntetésére? Három esztendő alatt 17,6 százalékkal fejlesztették a béreket, s ebből 1977-re 6,6 esett. Ma az egy dolgozóra eső évi átlagkereset 32 280 forint! De Algyőn és Kinkundorozmán beléptek a termelésbe az új, modern központi telephelyek is.

A kimutatások bizonyítják: jók a kereseti lehetőségek. Egészségi állapottól függően 2000—2400 forint körül mozog az átlag. S azok, akik jobban osztják be gyermekük mellett az idejüket vagy ügyesebb kezű-

ek, bizony háromezer fölött is kereshetnek. Ezzel szemben a központi dolgozók, akik nyolc órát kötött körülmények között dolgoznak végig 1800—2000—2300 forintos átlagnál tartanak.

Az elmúlt esztendőben túllépte a szövetkezet a közgyűlés által megszavazott, a jóléti és kulturális alap terhére felosztható segélykeretét, amelyből a rászorulókat keresetét egészítették ki szükség esetén. Ugyancsak tavaly növelték 60 ezer forinttal a lakásépítési alapot, amelyet hárman kaptak meg. Ebben az esztendőben már pótszabadság is jár a bedolgozóknak az eddigi 12 nap alapon felül, attól függően, hogyan alakul a keresetük.

Mindenképpen jó és szükséges a bedolgozói rendszer. Tudják ezt a szövetkezet vezetői is. Fejlesztési alapjukat évek óta arra tartogatják, hogy valamelyik új városrészen központi telephelyet építhessenek. Modernet, és ott, ahol a legtöbben vannak a bedolgozást vállalók, a kisgyermekesek. Azok, akik a munkalehetőséggel mindenképpen jól járnak, s ily módon tesznek is valamit a népgazdaság asztalára.

Csakhogy, egyelőre az a helyzet: a jelenlegi bérelt ingatlanok helyett nem kap helyet a szövetkezet. A tervből előreláthatóan csak a VI. ötéves terv derekán lehet valami.

Vásárhelyi István

A demokrácia sejtjei

Ürjaválasztják a lakó- és utcabizottságokat

Még az ötvenes évek közepe alakultak Szeged városban az első lakó- és utcabizottságok. Az azóta eltelt idő többször új tartalommal töltötte meg a régi formát. A feladatuk más lett, igazodott munkájuk a szocialista fejlődés követelményeihez. Kezdetben még hatósági igazolásokat is adtak ki, ami sokszor hátráltatta a munkát, nehézségek, bürokratikus tette. Később a népfőnt is bekapcsolódott, és ez újként, serkentőleg hatott a külterületek utcabizottságaira, és a belterületek lakóbizottságaira. Ami abból állott, hogy a lakosság jobban kivette részét a közös munkából, eredményesen kapcsolódtak be az emberek az állami ügyek intézésébe. Bár ez számmal, adattal nem fejezhető ki, súlyban nem mérhető, de összességében tekintve a fejlődésről, a mindennapok szebbé formálása tanúskodik. Elegendő csak a tanácsstagi beszámolókra vagy a népfőntőmunkra gondolnunk, ahol többnyire többször és kitartóan emelnek szót a közért.

Nemrégiben a központi irányelvekre támaszkodva alakultak, formálódtak újjá a bizottságok, amelyek munkáját a városi tanács rendelkezésében terelte egységes mederbe.

A lakó- és az utcabizottságok a legdemokratikusabb fórumok, ahol egymás gondját-baját, a szomszédok rigo-

lyait, hibáit mindenkinél jobban ismerik. A lakóbizottságok, utcabizottságok nagyon sokfajta gondjal-bajjal élnek. Hiszen hozzájuk fordulnak először sérelmükkel az emberek. Apró, bosszantó, kellemetlen hibák pedig akadnak bőven, nemcsak a bérházakban, a magánházakban is. Ezért látja szükségét a társadalom a bizottságok munkájának.

Csak azok érzik, hol szorít a cipő, akiket valóban szorít, és csak saját maguk segíthetnek azon. Ezért jelentős a lakó- és az utcabizottságok szerepe a társadalom — közelebbről Szeged város életében. Közel 500 ilyen bizottságot tartanak számon a szegedi városi tanácsnál. Ezek közül jó néhány nem funkcionál. Különböző okok miatt. (Elköltözés, halálozás, nemtörődömség.) De a többségük el látja a feladatát, becsületesen végzik munkájukat a bizottságokba beválasztottak. Választóközönségként háromnegyven ilyen bizottság van, a lakóúrságától függően.

Vannak viszont városrészek, amelyekben még nincsenek ilyen bizottságok, hiszen az elmúlt években több ezren költöztek új otthonba. Sok gondjal, problémával jár ilyen helyen a közösségbe való beilleszkedés, mivel mindenki bezárkózik magányába, betonkalkitájába. Ezért a panelházakban kü-

lönös szerep jut a lakóbizottságoknak, és ez a változás tette indokolttá, hogy a jövőben szaporodjék a számuk. S többek között ezért választják újra Szeged március 20. és április 22. között tagjait.

A szakszervezet az ideai Telefonközpontok Angliának

A vártnál nagyobb feladatok hárultak tavaly nemcsak a vasútra, hanem a közlekedés többi ágazatára is, amelyek az időnkénti nehézségek, átmeneti korlátozások ellenére is kielégítették a szállítási igényeket, túlteljesítették tervüket — állapította meg a közúti —, a vízi- és a légi közlekedés, valamint az autótávjávitó ipar munkáját értékelő jelentés alapján pénzügyi ülésen a közlekedési és szállítási dolgozók szakszervezetének központi vezetősége. Az ülésen részt vett Pulaai Árpád közlekedés- és postaügyi miniszter is.

A szakszervezet vezető testülete a hozzá tartozó ágazatok ideai feladatait tárgyalva hangsúlyozta, hogy —

Bútor — hétmilliárdért

A belkereskedelem 1978-ban — termelői áron számítva — várhatóan mintegy 7 milliárd forint értékű bútort vesz át a hazai ipartól.

A gyermekbútorok választéka az új kapacitások termelésbe lépésével már észrevehetően javult, s a közeli jövőben még tovább bővül, annál is inkább, mert újabb termelők is vállalkoztak gyermekbútorok előállítására.

A hazai bútorgyártás kialakult, a korábbinál sokkal korszerűbb anyagi-műszaki feltételei mellett mód nyílik arra, hogy a gyártmányfejlesztők az eddigénél is jobban lépést tartanak a lakáskultúra fejlődésével. Ebben különösen élen jár a Zala Bútorgyár, amely például arra törekszik, hogy az eddigi merev, teljes falat betöltő tároló bútorok helyett lazább elrendezési lehetőséget és a variációk sokféleségét biztosító új bútorrendszereket fejlesszen ki. Első lépésként megszüntette a szobaberendezés merev összeállítását, a korpusz és a kárpitozott bútorok együttes értékesítését, s így ezek külön-külön is megvásárolhatók.

A Székesfehérvári Bútorgyári Vállalat is számos új termékkel jelentkezik, jó részt annak az eljárásnak köszönhetően, amellyel a "autózatú pvc-fóliát, minifelületbevonó anyagot alkalmazza. A Budapesti Bútorgyári Vállalat a múlt év őzén, a BNV-n bemutatott „Réke"-elemes bútorcsalád és a Komfort kárpitozott garnitúra továbbfejlesztett változataival jelentkezik ebben az esztendőben, több más újdonság mellett.

Az említettekén kívül a bútorgyárak többsége megterette az irizkedéseket annak érdekében, hogy a termelés hatékonyságának növelése mellett, a piaci igényekhez jobban alkalmazkodó gyártmányösszetételt és új választékokat alakítson ki 1978-ra is.

Gyártani vagy „bütykölni”?

Hogyan lehetséges — kérdezheti a jó memóriájú olvasó —, hogy a hazai ipar termékeinek jelentős hányada elmarad a nemzetközi piacokon megkövetelt műszaki színvonaltól, holott, nincs esztendő — hosszú időre visszatekintve —, hogy több tucatnyi tudósítás ne jelenne meg a magyar gyártmányok nemzetközi sikereiről; hol, mikor, milyen vásáron vagy kiállításon, milyen jelentős díjat nyert ez, vagy amaz a magyar termék.

Csakhogy a nemzetközi termékseregszemléken elért sikerek és a mindennapos külkereskedelmi munkában elkönyvelhető bevételek között, sajnos, létezhet szakadék. Az egyik eredmény — például a vásárokon — a fejlesztés díjai, a másik — például a költségvetés külkereskedelmi bevételeinek alakulása — viszont a gyártás színvonalából, „felsikerciből”, vagy középkereskedelmi adódiak. Lényegében abból, hogy a fejlesztés eredményeként előálló új gyártmány — esetleg a díjat nyert prototípust — a termelés körülményei között már csak módosítva, műszaki kompromisszumokkal, „bütykölve” lehet sorozatban előállítani.

Az utóbbi évtizedekben, világszerte, a gazdaságban több jelentős „hangsúlyváltás” következett be. Régebben — fogalmazunk így az egyszerűség kedvéért —, előbb általában megszületett a gyártmány gondolata, konstrukciója, azután többnyire lépésről lépésre, kialakították az előállításához legcélszerűbb módokat és eszközöket. Legújában viszont — egyebek között az energiahordozók és nyersanyagok felértékelődése miatt is — a széles körűen kibontakozott kutatások és fejlesztések egy sor ágazatban nagyon gyorsan korszerűsítették a gyártási eljárásokat, technológiákat, tették rendkívül pontosá, termelékennyé a gépparkot és így tovább.

Az automatizálás egész folyamata például lényegében a termelőeszközökön keresztül — a technológiát forradalmasította. A félvezető- és számítógéptechika hallatlan gyors fejlődése ugyancsak elsősorban a technológiát vitte előre. Ezt tükrözik a lézertechnika, vagy a hidegalakításos, forrasztásmentes gyártási módok változatai.

Úgy fordult tehát a kérdés a világ fejlesztési laboratóriumában — hogy lám, itt ez, vagy amaz a remek, új, termelékeny technológia (módszer és eszköz együtt) — mire kellene felhasználni, mit gyártunk vele?

Kézenfekvő, hogy ha a fejlesztés a korszerű technológiához „keresi” a korszerű gyártmányt, akkor ennek előállítását nem okoz majd gondot a gyártóknak; vagyis nagy valószínűséggel nem kell majd megalkudnia a konstruktőrnek.

A hazai mérnök- és munkásárda világszínvonalú szemlélettel, szakértelmével jelzi, hogy nagyon sokszor lelkesedéssel és leleménnyel képes áthidalni az egy-egy új gyártmányban megtestesülő műszaki gondolat és az adott üzemi esetleg elavult technológiája közötti rést. Cakhogy ezt hosszú távon és tömeges méretekben, mindig és mindenütt elérni egyre nehezebb lesz. A továbbiakban viszont a termelési-kezelési-váltás és a hatékonyság javítása érdekében azt követeli meg, hogy tömeges méretekben szülessenek korszerű gyártmányok.

Egy jó szakember mindent meg tud „bütykölni”. Erre azonban a gazdaságos tömeggyártás tempójában nincs idő, sem lehetőség. Valójában, egy jól szervezett tömeggyártás sodrában még a minőségi ellenőrzés mai, „egyszerűsített” rendszereinek is át kell alakulnia: műszeres, automatikus gyártási ellenőrzéssé. Ez a stabil minőségi színvonal alapja.

Egy-egy szállítmány gyengébben sikerült darabját a meozás után, sokfelé, még ma is, meg lehet „bütykölni”, úgy, hogy korrektül szállítható legyen. Az ilyen külön, a termelési rendszer folyamatán kívüli munka azonban már trágár mulatság: sok időt, erőt köt le és külön kiadást jelent.

A korszerű termékszerkezet kialakításáért a vállalatok többségénél kibontakozóban van a fejlesztő, kutató, szervező munka. Ebbe semmiképpen nem illik a majd megbütyköljük! munkatípus. Erre a változásra is szükséges tehát felkészülniök a gyáraknak, és nemcsak technikailag, hanem gondolkodásmódban, szervezésben is.

Gerencsér Ferenc

A vállalatok fejlesztési lehetőségei a hitelek mérséklése miatt szerényebbek a tavalyinál. A Volán példájul az eredetileg tervezett 250-nél kevesebb autót tud beszerezni. A MAHART egy hajó üzembeállításával teljesíti az V. ötéves tervre előírt tengerjáró beruházási programját, s állami támogatással folytatva a személyhajó-parkjának rekonstrukcióját. (MTI)

Másfél millió dollár értékű szerződést kötött a Budavox az angliai Reliance Systems Ltd. céggel speciális telefonközpontok exportjára.

A most megkötött szerződés értelmében a Budavox a következő három évben adja át angol partnerének a telefonközpont-egységeket. Nem teljesen szállítanak ugyan, mert a szerződés az angol vevő végzi, de a központhoz szükséges valamennyi berendezést a Belsőhíradás-technikai Gyárban állítják elő. Ilyen típusú telefonközpontot a közelmúltban kanadai és írországi cégeknek is eladtak. Belföldre a BHG még nem szállított ezekből, az elsőt nemrég a Videoton rendelte meg. Ezt legkésőbb jövőre szerelik fel kísérletképpen. (MTI)